

HUMANIZMAS BE DVASINGUMO...

PREAMBULĖ

Šiandien, 2026 m. vasario 28 d. JAV prezidentas D. Trumpas paskelbė: Ali Khamenei negyvas!

Likviduotas itin nuožmus religinis tironas daugumos iranietėjų džiaugsmui. Duok D. išvargusiai tautai vienybės, sveiko proto, dvasinės stiprybės ir drąsos kurti/atkurti savo žmogišką gyvenimą.

Tegu tai būna pamoka visiems kenčiantiems tironų jungą visame pasaulyje: nederą palaikyti rėksnių populistų, žavėtis jų veidmainiškais pažadais, pavojinga remti visokius ultranacionalistus ir ultrakairiuosius/dešiniuosius lyderiukus, – jie visi, gavę valdžios vadeles, ims su jumis elgtis kaip su avelėmis, o pasipriešinimo metu ims jus skersti be gailesčio.

Artimuosiuose Rytuose sužibo humanizmo (žmogiškumo) viltis. Deja, pasaulyje tironų daug, įvairių rūšių ir labai pavojingų. Jie laikosi ant žmonių naivumo, beviltiškumo, skurdo, dvasinio tamsumo ir savigarbos stokos. Todėl nuolat ir nuolat gimsta nauji tironai įvairiuose pasaulio kraštuose. Kaip užkirsti tam kelią? Kaip išvaduoti žmoniją nuo susinaikinimo grėsmės, ir kiek galima skirti milžiniškų resursų (įskaitant ir žmogiškuosius) kovai su tironija? Nežmogiškumu.

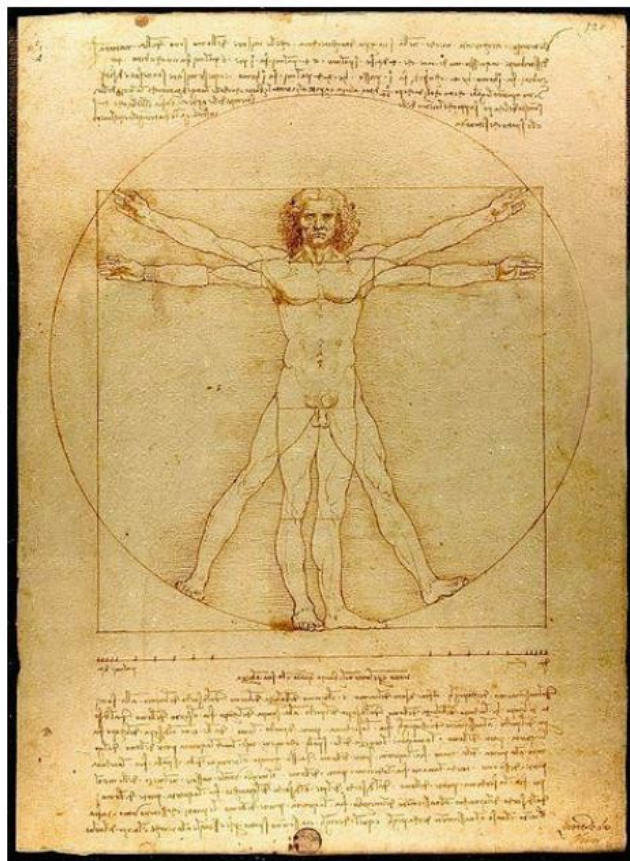
Išeitis yra viena. TIK VIENA. Pasamprotaukime kartu.

AR BUVO HUMANIZMO AMŽIUS?

Neseniai įsigijau vienos filosofės knygą apie posthumanizmo amžių. Pagarba visiems, kurie kelia humanizmo idėjų svarbą ir moka jas apginti stipriais argumentais. Blogai tai, kai išaukštinamas vienas koks dvasinis lyderis („gelbėtojas“), o ne HUMANIZMO ESMĖ. Atsirėmę į „gelbėtoją“, būkite tikri – vėl patirsite nusivylimo katarsį...Vėl kaltinsite dėl savo klaidos kažką kažkuo, o ne savo paties tikėjimą gelbėtojais. Tikėjimas kitais, o ne savo vidine šviesa, jus nuolat žlugdys.

Skaitant minėtą knygą kilo klausimas: jei kalbama/rašoma apie *posthumanizmą*, ir net *transhumanizmą*, vadinasi, prieš tai turėjo būti humanizmo amžius. Jei buvo, tai kada? Gal kas nors tokį ir rado, aš – ne. Tai išradingų filosofų sugalvotos sąvokos. Tikrojo humanizmo amžiuje žmonija dar negyveno, nebent labai seniais mitiniais laikais...kurie dažnai prisimenami, kai nelieta argumentų.

Labai ilgai ir sistemingai analizavau žmonijos istoriją – humanizmo epochos neradau. Net Renesansas (bandęs žmogų išaukštinti ir išvaduoti iš religinės tironijos) nebuvo humanistinė epocha: atvirkščiai – tai buvo įnirtingų religinių ir grobikiškų karų amžius. **Renesanso epochoje buvo žmonių, kuriuos dera vadinti humanistais, bet jų buvo vienetai.** Kiekviena, kad ir žiauriausia epocha, pagimdo savus žmogiškumo šauklius. Bet dažniausiai jų likimas būna tragiškas. Kaip ir Jėzaus Kristaus. Didieji Viduramžių ar Renesanso humanistai gyveno „karo sąlygomis“, kai dar pleškėjo inkvizicijos laužai ir pavojai ginti žmogaus pamatines teises ir laisves buvo didžiuliai. Jų laisvo žodžio pergalės buvo kruvinos.

Leonardo da Vinčis. Žmogaus figūros proporcijos apskritime ir kvadrato. Apie 1449 m.

Kaip filosofai apibrėžia humanizmo sąvoką? Štai vienas pavyzdys:

„**Humanizmas** (lot. *humanus* – žmoniškas), antropocentrinę žmogaus vertę ir orumą bei juos atitinkančius visuomeninius santykius teigianti pasaulėžiūra; siauresne prasme – kultūrinis 14–16 a. Renesanso sąjūdis...Renesanso humanistai įtvirtino naują požiūrį į žmogų: pabrėžė žmogaus **proto galią**, gynė laisvą asmenybę ir jos individualumą, kėlė **išsilavinimo** reikšmę. Jie reikalavo **tyrinėti ir mąstyti** apie laisvę išreiškdami naują pasaulėžiūrą, laikantią **žmogų didžiausia ir pagrindine vertybe**. Toks žmogaus išaukštinimas buvo naujas, palyginti su viduriniais amžiais, kurie akcentavo nuodėmingą žmogiškąją prigimtį. **Suvokęs savo vertę, išdrįšęs būti savimi Renesanso žmogus manė turįs teisę džiaugtis gyvenimu čia ir dabar...** Renesanso humanizmo atstovai – Dante, F. Petrarca, Leonardo da Vinci, L. Valla, Erazmas Roterdamiensis, M. de Montaigne'is, F. Baconas, T. More'as ir kiti – išskėlė individo autonomijos ir savarankiškumo idėjas. Romantizmo atstovai F. Schilleris, J. W. Goethe, G. E. Lessingas, J. G. Herderis savo veikaluose siekė **kultūrinės ir filosofinės humanizmo aukštumos**. I. Kanto teigimu, žmogus kitam žmogui turi būti tikslas, bet niekada tik priemonė. Šviečiamasis amžius įtvirtino žmogaus individualybę ir sampratą, kad **žmogiškasis protas turi galią spręsti savarankiškai**. Humanizmas rėmėsi

žmonijos pažangos galimybės idėja. Šviečiamąjį amžių filosofai Voltaire'as, D. Diderot, J.-J. Rousseau ir kiti teorinius humanizmo principus pavertė praktiniais laisvės, lygybės, pažangos reikalavimais, J.-J. Rousseau kvietė sužmoginti civilizaciją. Šio humanizmo krizė, kilusi dėl pramonės perversmo ir antižmogiškos 20 a. bolševizmo ir fašizmo visuomeninės praktikos, buvo interpretuojama kaip Europos civilizacijos ir kultūros žūtis“.*

Tame apibrėžime pamirštama akcentuoti, kad minėtų epochų bėgyje žmonės gyveno NEžmogiškomis sąlygomis. Atskiri humanistai skelbė žmogiškumo idėjas, bet gyvenimas vyko visai priešinga linkme. Kalbėti apie laisvės ir teises sveikintina, o jas užtikrinti realybėje – neišsprendžiama problema iki šiol. **Tikrojo humanizmo niekada nebuvo. Tai faktas.** Tad kalbėti apie *post-* ar *trans-* humanizmą – reiškia tik pilstyti iš tuščio į kiaurą.

Žmonija gyvena jau apokaliptinėje epochoje (to nebeslepia nei filosofai, nei mokslininkai, nei politikai), o kada kalbėsime apie humanistinę...visiškai neaišku. Prasminga kelti kitą klausimą: **kodėl** žmogus nuolat išduoda savo antropocentrinę (pagal filosofus) ar dieviškąją/dvasinę (pagal mistikus) vertę? Tai yra save pačius. Esmė – žmogaus sąmonėje. Paklausk žmogaus, kas yra sąmonė, ir dauguma tik patrauks pečiais...žmogus suvokia tik savo protą, kuris, neva, yra smegenyse (mokslas iki šiol negali apibrėžti sąmonės sąvokos). Žmonių žinios apie save pačius yra žemiausiame lygmenyje (nepaisant gana aukšto naujų technologijų išsivystymo lygio). Jei protas sutrinka – į pagalbą ateina (toli gražu ne kiekvienam) psichologas. Betgi prie kiekvieno sutrikusio proto individo nepastatysi po psichologą. O ką psichologas gali? Bemaž nieko. Gal per ilgus ir labai brangius pokalbius sunkiai pavyksta išsiaiškinti sutrikimo ar kančios priežastis, jei pacientas būna pakankamai atviras. Ilgi, ramūs pokalbiai kažkiek gydo, t.y. ramina. Sunkumai, psichinė įtampa atslūgsta. O jei dar psichiatras prideda tabletę, tai kažkiek tampa lengviau „pakelti šį pasaulį“. Iki naujo „ugnikalnio išsiveržimo“. O pastarasis jautrus kaip žiežirba. Ir tik patekus pas kitokio tipo *žmogaus gydytoją* (jogos ar meditacijos meistrą), žmogus išmoksta *nuraminti protą ir mintis*, pradeda gyti iš vidaus. Nors Jėzus Kristus mokė savo sekėjus RAMYBĖS, tačiau pati bažnyčia iki šiol savo avelių TO neišmokė. **Bažnyčia skirta Dievo garbinimui. Ji užmiršo Jėzaus žodžius, kad Jam šio pasaulio garbės nereikia. Jei bažnyčia būtų tapusi Ramybės oaze, –**

krikščionybėje šiandien nebūtų jokios krizės. Pataisyti padėti, manau, neįmanoma dėl įsigalėjusio dogmatizmo ir apeiginių tradicijų.

Į Vatikano ritualus man apskritai sunku žiūrėti, nes šventikai demonstruoja savo *haute couture*, o besaikis rūbų ir visokių kandelabrų blizgesys stabdo dvasinę energiją: protas pyksta – kam jiems to reikia. Kodėl to blizgesio nėra pas budistus? Jų vienuolynuose nerasite pigaus laikino puošnumo. Visas dėmesys sutelkiamas į žmogaus dvasinę būseną. Ramybę. Senovės graikai mokė ir mokė saiko, bet, deja, europiečių to neišmokė. Bažnyčia, papuolusi į Romos imperatoriaus glėbį, susigundė karališku puošnumu ir save nupigino. Bandau mintyse įsivaizduoti, kiek kiekvieno kardinolo ir kitų žemesnio rango kunigų spintose prikrauta įvairių spalvų parėdų, kurie skirti tam tikram kanonui. Tikinčiam naivuoliui tai neužkliūva, – jis visu tuo žavisi ir su tuo susilieja...save užmiršęs.

Tikrai neturiu tikslo įžeisti ir pažeminti tikinčiųjų, bet sekant Jėzaus Kristaus rodytu pavyzdžiu ir žodžiu, noriu paprieštarauti toms bažnytinėms tradicijoms. Ar ne metas keistis? Kiek galima žaisti vizualiniu „dvasingumu“ užmirštant Šventąją Dvasią – gyvąjį Dievą? Ne atsitiktinai vienas garbus Lietuvos kardinolas pasakė, kad bažnyčią lanko daug netikinčiųjų.

O kam gi reikalinga religija? Religija yra bažnyčios „instrumentas“ – tam tikra institucija, sutelkusi dideles galias žmonių valdymui. Religijų lyderiai siekė žmogų išlaisvinti iš nuodėmės, nors patys joje gyveno. Bažnyčioje klestėjo žiauri prievarta: kaltės primetimas nekaltiems, proto pajungimas dogmų išpažinimui ir danguje gyvenančio dievo garbinimui. **Bažnyčia nemokė, kad Dievas gyvena Žmoguje. Kad Jis yra Gyvoji Dvasia, su kuria galima rasti gyvą ryšį...nuraminus protą.** Jėzaus Kristaus Mokymas buvo falsifikuotas (tai įrodyta ir apie tai rašiau knygoje ŠVIESOS KELIU).

Tas pats politikoje, kurią formuoja nematomi rinkėjams „šešėliniai turčiai“, mūsų laikais – galingi naujų technologijų rykliai. Jie skiria milijardus rinkiminėms kampanijoms, jie naudojami ir religinėmis organizacijomis (įskaitant sekas), kad užvaldytų žmogaus protą...savo tikslams, biznio poreikiams ir asmeniniam klestėjimui. Žmonių išnaudojimo (naujos vergovės) mąstai nuo pradinio kapitalizmo laikų smarkiai pakilo. Dabartinė *posthumanizmo* epocha pamažu pereina į internetinio-kibernetinio

pajungimo stadiją. Todėl *posthumanizmas* virsta totalia nužmoginimo priemone, nes žmogui nebepaliekama galimybių gyventi Ramybėje. Žmogaus nudvasinimas vyksta plačiu frontu visame pasaulyje, nes globalios korporacijos jį suėmė į savo nagus. Taigi, šis pasaulis tampa dar sunkiau pakeliamas (*antihumanistinis*), be galimybės pasislėpti saugioje vietoje. Žmogus saugus gali būti tik SAVYJE. Išorinis pasaulis – jo priešas Nr1.

Kas sukūrė tą priešą? Tikėjimas mokslu, perdėtas pasitikėjimas protu ir nevaržomas Gamtos išnaudojimas žmonių „gerovei“. Racionalistinę, pozityvistinę, komunistinę, kapitalistinę, liberalistinę ir kitas idėjas žmogus susiurbė į save ir jomis...paspringo. Žmogaus protines galimybes išaukštino scientistai, o vėliau jomis pasinaudojo naujų technologijų kūrėjai. Tiksliau globalus biznis. Žmogus-protas virto monstru, viską šluojančiu savo kelyje. Grįžimas prie dvasinės žmogaus būties (apie kurią kalbėjo Viduramžių mistikai ir tebeskelbia budistai) tapo praktiškai neįmanomas, nes nuo mažens žmogutis pajungiamas „mokslinių pasiekimų“ įgyvendinimui, – kitaip jis nurašomas į nenaudingas „iškasenas“. Nuo mažens prasidedantys internetiniai žaidimai, socialinių tinklų „bendruomenės“ reikalai, labai lengvai protą atskiria nuo paties Žmogaus. Nauji „poreikiai“ žmogų susargdina fiziškai ir psichiškai, o jo gyvybinė energija (dvasia) tampa instrumentu (grobiu, auka) kitiems. Žmogus, kaip Dievo kūrinys, netenka ryšio su Kūrėju.

REZIUMĖ

Knygoje „ŠVIESOS KELIU“ ir svetainėje sviesoskeliu.lt netiesiogiai bandžiau atsakyti į iškeltą klausimą: AR BUVO HUMANIZMO AMŽIUS? Tai yra, kada žmogus gyveno kaip Žmogus?

NE, – sakau šiandien, – tokio amžiaus nebuvo. Ir nebus, jeigu ŽMOGUS GYVENS SAVĘS NEPAŽINDAMAS ir todėl savo gyvenimo bėgyje gali virsti kuo tik nori: zombiu ar žiauriu žvėrimi. Jis gali padaryti nusikaltimą prieš kitą, jis gali terorizuoti artimąjį, susidėti su destrukcinėmis jėgomis, nesuvokdamas, kodėl jis tai daro. Apibendrinant viską, kas buvo jau rašyta, skelbta knygoje bei svetainėje, baigiu savo darbus su teiginiu, kuriuo jau neabejoju:

Žmogiškumas be dvasingumo...tėra fikcija. Iliuzija, filosofinė sąvoka ir nieko daugiau.

Žinoma, aš nieko naujo neišradau, tik „ėjau“ per knygas minimų autorių, per To Autoriaus Žodį, kuris buvo interpretuojamas, falsifikuojamas įvairiuose šaltiniuose. Šventraštis – ne dievas. Nuo Egipto teurgų, Antikos ir Ankstyvosios krikščionybės neoplatonikų, krikščionių mistikų ir gnostikų, Rytų dvasinių lyderių...nuo Buddos iki Dalai Lamos, Ošo ar amerikiečių budisto Keno Wilberio...visi tvirtino būtent TAI: **TIK DVASINĖ PRAKTIKA ŽMOGŲ DARO ŽMOGUMI**. Kito kelio „apreiškimui“ nėra. Pradėti reikia ne nuo meilės sau, o nuo Meilės Jam – Vieninteliui Šviesos valdovui. Tada visos gyvenimo bėdos susitvarkys savaime. Galiu tik įspėti: netikėkite netikrais pranašais, kurių irgi daug. Jums ne paguodos reikia, o Meilės, kuri ateina *savaime iš jūsų pačių* (nes „Dievo karalystė yra jumoje“, – sakė Jėzus Kristus), jei atsiduodate Šviesos valdovui save užmiršę. Tai patikrinta. Neabejokite tuo, „numirkite“, kad atgimtumėte nauji.

Tik tada prasidės tikrasis gyvenimas, tikroji humanizmo epocha, kurią Jėzus Kristus kildino pirmiausia iš meilės Viešpačiui, o paskui – meilės artimui. Nepainioti eilės tvarkos.

Tebūnie Šviesa!

Netikėkite JOKIAIS netikrais pranašais, nes jie jus panaudos ir išmes...

.....

*Raudonu šriftu pabrėžiau tas citatos mintis, kurioms reiktų skirti atskirą straipsnį, nes jose glūdi klaidinga humanizmo sąvokos interpretacija.

<https://www.vle.lt/straipsnis/humanizmas/>

Minėtos knygos apie posthumanizmo amžių nereklamuosiu, nes nesutinku, kad baltiškos mitinės praeities garbinimas ar vieno indų kilmės mistiko patirtis gali būti universali ir visiems priimtina, o gali ir suklaidinti.